

М. М. Ячменська
студ. I курсу маг., Спеціальність 081 «Право»
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри
конституційного права та правосуддя М. А. Саракуца

УКЛАДЕННЯ УГОДИ АСАА ЯК ПЕРЕДУМОВА ЗРОСТАННЯ ІМІДЖУ ПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ «MADE IN UKRAINE»

1 вересня 2017 року в повному обсязі набула чинності Угода про асоціацію між Україною та ЄС (далі – УА), невід’ємною частиною якої є так звана Угода про створення поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС (далі – ПВЗВТ). Положення про ПВЗВТ розроблена з метою наближення національного законодавства в сфері торгівлі до стандартів, директив та регламентів ЄС, в тому числі це стосується сфери технічних бар’єрів в торгівлі.

Одним із інструментів усунення технічних бар’єрів у торгівлі є Угода про оцінку відповідності та прийнятності промислових товарів між Україною та ЄС (далі – АСАА). В ст. 57 УА між Україною та ЄС поставлена амбітна ціль – додати Угоду АСАА як Протокол до Угоди, однак, лише «після повного узгодження галузевого та горизонтального законодавства України, інституцій та стандартів з галузевим і горизонтальним законодавством, інституціями та стандартами ЄС», що надасть можливість досягти так званого «промислового безвізу» [1, ст. 57].

В Додатку III до УА між Україною та ЄС зазначено, що Угода АСАА поширюватиметься на 27 видів промислової продукції, а саме: машини, електромагнітна сумісність, прості посудини високого тиску, обладнання, що працює під тиском, пересувне обладнання, що працює під тиском, ліфти, безпека іграшок та інші. Також в зазначеному Додатку зазначено перелік сфер (горизонтальне законодавство), в яких необхідна гармонізація та терміни їх

виконання, зокрема, це загальна безпека продукції, встановлення вимог для акредитації та ринкового нагляду, що стосується торгівлі продукцією, загальна структура (система) маркетингу продукції, одиниці виміру та відповідальність за дефектну продукцію [2].

Наразі експортний потенціал країни в більшій мірі становить продукція агропромислового комплексу та харчової промисловості. Як для виробників, так і для продавців промислової продукції, укладення Угоди АСАА, безумовно, сприятиме зростанню експорту промислових товарів за рахунок усунення зайвого регуляторного тягаря. Наразі національні суб'єкти господарювання проходять подвійні процедури сертифікації та випробувань як в українських, так і в європейських органах з оцінки відповідності. Усунення зазначених технічних бар'єрів в торгівлі промисловими товарами між Україною та ЄС значною мірою спростить доступ промислової продукції українських експортерів на європейські ринки, оскільки українські результати сертифікації продукції будуть визнаватись на європейському рівні, що надасть змогу вітчизняним експортерам маркувати свою продукцію знаком СЕ («Європейська відповідність») та вільно продавати її на ринку ЄС без додаткової сертифікації.

Слід зазначити, що національне законодавство дійсно стрімко реформується в зазначеній сфері. 19 серпня 2015 року Кабінетом Міністрів України було схвалено «Стратегію розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року» № 844-р, в якій окреслюється основне завдання – «модернізація економіки України та забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної продукції шляхом поступової інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС, подолання технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та ЄС та зміцнення її позицій на світовому ринку в результаті визнання системи технічного регулювання України на європейському та міжнародному рівні» [3].

Вже в Звіті про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (за 2018 рік) зазначено наступне: «31 січня 2019 року скасовано застосування майже 11 тисяч старих стандартів, розроблених до 1992 року, що становить 90% від

загальної кількості. Триває робота з приведення у відповідність українського законодавства до права ЄС та Угоди про технічні бар'єри у торгівлі СОТ» [4].

Крім того, в Звіті «Інтеграція у рамках асоціації: динаміка виконання Угоди між Україною і ЄС» станом на грудень 2019 року зазначено, що «стан розвитку державної політики, інституцій, інфраструктури якості та ринкового нагляду, відповідності горизонтального (рамкового) та вертикального (галузевого) законодавства у низці секторів дозволяє починати процес укладання угоди АСАА» [5].

Можна стверджувати, що український законодавець виконав необхідні умови для впровадження «промислового безвізу». Зокрема, важливе значення мав законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації актів законодавства Європейського Союзу у сфері технічного регулювання», який набрав чинності 6 червня 2019 року. Також з метою впорядкування системи ринкового нагляду та вирішення існуючих проблем правозастосування в зазначеній сфері Верховною Радою України був прийнятий Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зменшення тиску на бізнес з боку органів ринкового нагляду», який набуде чинності 26 березня 2020 року.

Керуючись ст. 57 УА між Україною та ЄС можна дійти висновку, що вже наявна реальна можливість для підготовки підписання Угоди АСАА в деяких секторах, так як наразі українська система технічного регулювання зазнала докорінних змін та відповідає європейським зразкам.

Безумовно, наявна і певна стурбованість, а саме у зв'язку зі стрімким впровадженням вимог директив і регламентів ЄС. Існує точка зору, що деякі процедури оцінки відповідності є надто обтяжливими для імпортерів, що як наслідок може призвести до зростання цін для споживачів, виникнення монопольного становища певних імпортерів. Однак, насправді з аналізу законодавчих процесів можна стверджувати, що Україна поступово впроваджує нові технічні правила і стандарти, окрім того, Додаток III встанов-

лює терміни гармонізації законодавства. Наприклад, у сфері високошвидкісних залізних доріг термін виконання становить 5 років з дати набрання чинності УА між Україною та ЄС.

Інше побоювання пов'язане із взаємним зобов'язанням України полегшити доступ продукції європейських імпортерів на свій внутрішній ринок без здійснення процедури оцінки відповідності.

Тим самим, збільшиться негативне торгівельне сальдо. Однак, зазначену проблему влучно розвіює Д. Луценко, який стверджує наступне «Правдою є те, що ця навала європейських товарів на український ринок вже давно є фактом. Євросоюз є другим за розміром торговельним партнером України, понад третину імпорту до України надходить з ЄС. Отже, не слід боятися того, що вже і так має місце [6].

Таким чином, можна стверджувати, що наступним кроком у подоланні технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та ЄС має стати початок переговорів щодо укладення Угоди АСАА. Впровадження «промислового безвізу» в перспективі сприятиме зростанню експорту української нехарчової продукції до ЄС та підвищенню якості української промислової продукції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Міжнародний документ від 27.06.2014. *Офіційний вісник України*. 2014 р. № 75. Ст.2125.

2. Додаток III до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/ugoda-pro-associaciyu/03_Appexes.pdf (дата звернення: 15.03.2020 року).

3. Про схвалення Стратегії розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 844-р. *Урядовий кур'єр*. 2015. № 195.

4. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом у 2018 році. URL: <https://eu-ua.org/sites/default/files/inline/files/association-agreement-implementation-report-2018.pdf> (дата звернення: 15.03.2020 року).

5. Інтеграція у рамках асоціації: динаміка виконання угоди між Україною та ЄС станом на грудень 2019 р. URL: <https://www.civic-synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Integratsiya-u-ramkah-asotsiatsiyi-dynamika-vykonannya-Ugody-mizh-Ukrayinoyu-i-YES-3-e-vydannya-1.pdf> (дата звернення: 15.03.2020 року).

6. Луценко Д. Перехід до технічних правил і стандартів ЄС: Міфи та реальність. URL: <http://www.euointegration.com.ua/articles/2014/07/18/7024271> (дата звернення: 15.03.2020 року).